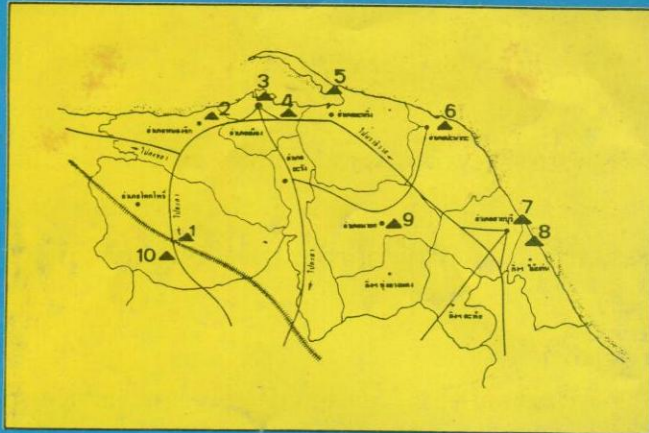
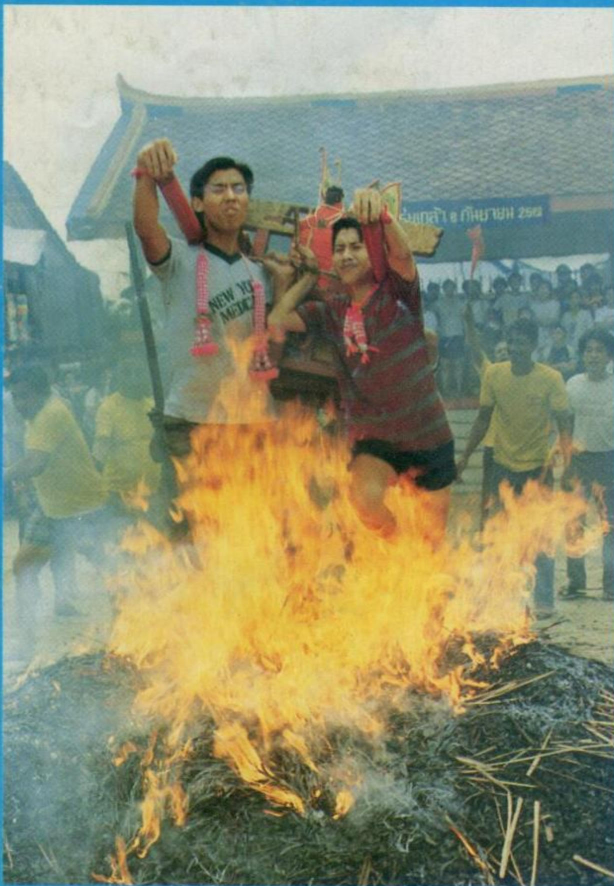

แผนที่แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี

1. วัดช้างให้
2. วัดมุจลินทวาปีวิหาร
3. ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
4. มัสยิดกรือเซะ
5. หาดตะโละกาโปร์
6. หาดแฆแฆ–หาดชลาลัย
7. หาดวาสุกรี
8. หาดละเวง
9. เขาฤษีแปลงสาร
10. น้ำตกทรายขาว

จัดทำโดย

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการพัฒนาโบราณสถาน

เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดปัตตานี

พิมพ์โดย สิมบราเดอร์การพิมพ์ หาดใหญ่ 074-237779, 246413

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

(ศาลเจ้าเล่งจูเกียง)

แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานทางประวัติศาสตร์

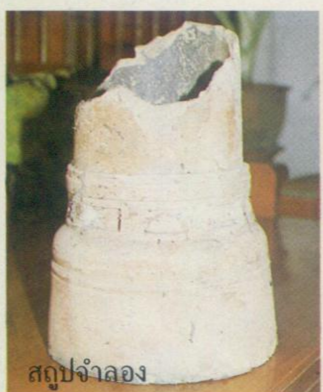

จังหวัดปัตตานี

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว – มัสยิดกรือเซะ เป็นโบราณสถานทางประวัติศาสตร์ ที่มีความสัมพันธ์กับประวัติของเมืองปัตตานีอย่างใกล้ชิด

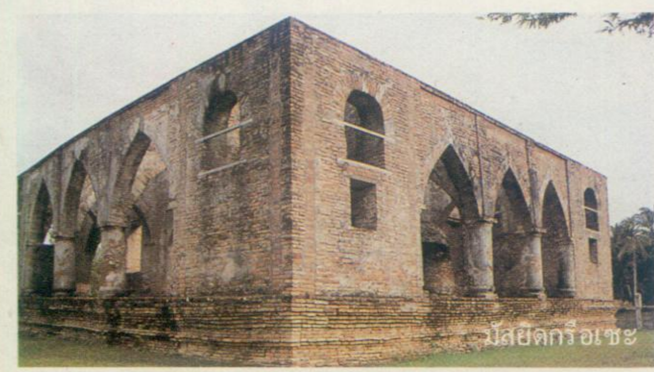
ตามตำนานพื้นเมืองปัตตานีเล่ากันว่า เมืองปัตตานีมีบรรพบุรุษตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้าน "ปาโย" (แปลว่า บึง) ซึ่งได้แก่ท้องที่ตำบลหน้าถ้ำ ตำบลท่าสาป เมืองยะลาในปัจจุบัน ต่อมาได้อพยพย้ายเมืองมาตั้งที่บ้าน "ตะมางัน" ท้องที่ตำบลรือเสาะ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส หลังจากนั้นได้อพยพมาตั้งเมืองที่บ้าน "ประแว" ซึ่งปัจจุบันอยู่ในท้องที่ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

ครั้งสุดท้ายได้อพยพมาตั้งเมืองใหม่ที่บ้าน "กรือเซะ" ตำบลตันหยงลุโละ (ตันหยงลุโละ แปลว่า แหลมเพชรพลอย) ขนานนามว่า "เมืองปัตตานี" (ปัตตานี แปลว่า สตรีผู้ครองเมือง หรือ ชายหาดแห่งนี้)

สถูปจำลอง

โบราณวัตถุจากเมืองโบราณ

เหตุที่ต้องย้ายเมืองใหม่มาอยู่ที่บ้านกรือเซะ เนื่องจากชาวเมืองได้หันมานับถือศาสนาอิสลาม (เมืองเก่านับถือศาสนาพุทธ) เมืองใหม่ที่บ้านกรือเซะ อยู่ชายทะเลมีอ่าวที่เรือสามารถแวะจอดหลบคลื่นลมได้ดี เมืองปัตตานีที่กรือเซะได้เจริญรุ่งเรืองอยู่ตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ปัจจุบันได้มีการพบเศษภาชนะ ถ้วยชามของไทย จีนและของพื้นเมืองแตกกระจัดกระจายทั่วไปในพื้นที่ตำบลตันหยงลุโละปัจจุบัน และตำบลบาราโหมของอำเภอเมืองปัตตานี

มัสยิดกรือเซะ

ตำบลตันหยงลุโละ และตำบลบาราโหม มีตำนานที่เกี่ยวกับมัสยิดกรือเซะ สุสานเก่ากูโบรายอ (กูโบรายอ แปลว่า สุสานของพระราชา) สุสานแห่งนี้ยังเป็นที่ฝังศพของ ลิ้มโต๊ะเคี่ยม หรือ โต๊ะอาโก๊ะ (ซึ่งเจ้าผู้ครองเมืองปัตตานีได้ประทานให้ หลังจากเข้ารีตนับถือศาสนาอิสลามแล้ว) ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นบรรพบุรุษของคนในหมู่บ้านกรือเซะปัจจุบัน

เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว เป็นสตรีผู้เป็นปูชนียบุคคลของชาวปัตตานี ภูมิลำเนาเดิมเชื่อกันว่าเป็นชาวมณฑลฮกเกี้ยน ประเทศจีน มีพี่ชายชื่อ ลิ้มโต๊ะเคี่ยม ในรัชสมัยพระเจ้าซื่อจงฮ่องเต้ แห่งราชวงศ์เหม็ง (ครองราชย์ระหว่าง พ.ศ. 2065-2109)

ลิ้มโต๊ะเคี่ยมเมื่อเติบโตขึ้น ได้รับราชการอยู่ที่เมืองจั่วจิ๋ว แขวงมณฑลฮกเกี้ยน ต่อมาถูกขุนนางกังฉินใส่ร้ายจึงได้ลี้ภัยมาอยู่ที่เมืองปัตตานี ซึ่งตรงกับสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ได้เข้ารีตนับถือศาสนาอิสลาม และมีภรรยาซึ่งมีฐานะเป็นญาติวงศ์ของเจ้าเมืองปัตตานี เนื่องด้วยเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่โปรดปรานของเจ้าเมือง จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นนายด่านศุลกากร มีหน้าที่เก็บส่วยสาอากรของเมืองปัตตานี

เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ลิ้มกอเหนี่ยวเห็นพี่ชายจากบ้านเกิด มาเป็นเวลานานมารดาที่อยู่ในวัยชราก็เป็นห่วงจนล้มป่วย จึงได้ชักชวนญาติและบริวารนำเรือสำเภาออกเดินทางติดตามหาพี่ชายจนพบ และขอให้เดินทางกลับ แต่ลิ้มโต๊ะเคี่ยมแจ้งว่าไม่สามารถกลับได้ เพราะทางราชการเมืองจีนยังไม่อภัยโทษ ความเป็นอยู่ที่ปัตตานีก็สุขสบายดีและได้อาสาเจ้าเมืองปัตตานีสร้างมัสยิดอยู่

ขณะนั้นเจ้าเมืองปัตตานีได้ถึงแก่อนิจกรรมด้วยความชรา ไม่มีทายาทที่จะขึ้นปกครองบ้านเมืองสืบต่อ ทำให้เกิดขบถแย่งชิงอำนาจกันระหว่างญาติวงศ์ของเจ้าเมือง ลิ้มโต๊ะเคี่ยมกับทหารผู้ภักดีได้สู้รบกับพวกขบถ ลิ้มกอเหนี่ยวประสบเหตุการณ์ด้วยความเป็นห่วงพี่ชายจึงได้เข้าสู้รบฝ่ายขบถอย่างกล้าหาญ จนพวกขบถแตกพ่ายไป ความเก่งกล้าสามารถของลิ้มกอเหนี่ยวเป็นที่กล่าวขวัญไปทั่วเมืองปัตตานี

หลังจากนั้นลิ้มกอเหนี่ยวได้รบเร้าให้พี่ชายกลับเมืองจีนโดยด่วน แต่ลิ้มโต๊ะเคี่ยมได้ปฏิเสธทำให้ลิ้มกอเหนี่ยวมีความเสียใจมาก จึงได้กระทำอัตวินิบาตกรรมโดยการผูกคอตายใต้ต้นมะม่วงหิมพานต์ ลิ้มโต๊ะเคี่ยมทราบข่าวก็มีความเสียใจยิ่งนัก ได้ทำการปลงศพตามประเพณีและสร้างฮวงซุ้ยให้กับลิ้มกอเหนี่ยว ดังปรากฏจนถึงทุกวันนี้

ฮวงซุ้ยเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ส่วนลิ้มโต๊ะเคี่ยม ต่อมาได้รับมอบหมายให้ทำการหล่อปืนใหญ่ แต่ขณะนั้นเมืองปัตตานียังไม่มีที่หลอมเหล็ก จึงได้ทำการหล่อปืนใหญ่ด้วยทองเหลือง บริเวณซึ่งอยู่ใกล้กับหมู่บ้านกรือเซะในปัจจุบันลิ้มโต๊ะเคี่ยมหล่อปืนใหญ่ได้ 3 กระบอก มี 2 กระบอกที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือยาว 3 วา 1 ศอก 1 คืบ 2.5 นิ้ว กระบอกเล็กยาว 5 ศอก 1 คืบ 1 นิ้ว

ปืนพญาตานี

กระบอกใหญ่มีชื่อว่า "ศรีนัครา" และ "ศรีปัตตานี" กระบอกเล็กชื่อว่า "มหาเลลา" (แปลว่า ปืนที่ติดตั้งบนแกนหมุนยิงได้รอบ) ต่อมาปืนใหญ่ "ศรีนัครา" และ "ศรีปัตตานี" ถูกลำเลียงเข้ากรุงเทพโดยทางเรือ แต่ปืนศรีนคราได้ล่มจมหายไปที่ปากอ่าวปัตตานี

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
(ศาลเจ้าเล่งจูเกียง)

ส่วนปืนศรีปัตตานี (พญาตานี) ปัจจุบันตั้งอยู่หน้ากระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร

สำหรับลิ้มกอเหนี่ยว ต่างเป็นที่ประจักษ์ **ในความกตัญญูความเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง รักษาความสัตย์ และได้สำแดงให้ปรากฏในความศักดิ์สิทธิ์** จึงได้มีการนำกิ่งมะม่วงหิมพานต์ที่ลิ้มกอเหนี่ยวผูกคอตาย มาแกะสลักเป็นรูปลิ้มกอเหนี่ยว และมีการสร้างศาลเจ้าขึ้นที่บ้านกรือเซะ เพื่อสักการะบูชา

พระปรมาภิไธยของ ร. ๙

กระถางธูปที่ ร. 6
พระราชทาน

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลวงจีนคณะรักษ์ (ตันจูลาย ต้นสกุลคณานุรักษ์) ซึ่งเป็นหัวหน้าชาวจีนในปัตตานี ได้อัญเชิญเจ้าแม่ลิ้มกอเหนียวมาประดิษฐานไว้ที่ศาลเจ้า **เล่งจูเกียง** ถนนอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี และเป็นที่สักการะบูชาของประชาชนโดยทั่วไปสืบต่อมาจนถึงทุกวันนี้ อีกทั้งพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีได้เคยเสด็จมายังศาลเจ้าแห่งนี้ถึงสามพระองค์ ดังนี้

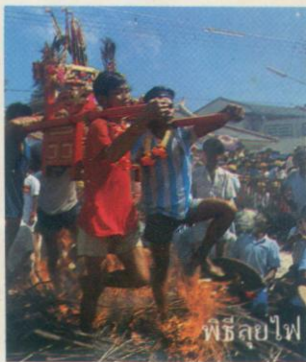
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในคราวเสด็จประพาสแหลมมลายูโดยเรือพระที่นั่งเวสาตรีได้เสด็จมาเมื่อวันจันทร์ ขึ้น 5 ค่ำ เดือน 10 ร.ศ. 107 (พ.ศ. 2431)

พระบามสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คราวเสด็จประพาสมณฑลปัตตานี เมื่อ ร.ศ. 129 (พ.ศ.2453) ซึ่งในการเสด็จครั้งนี้ พระองค์ได้พระราชทานกระถางธูปให้แก่ศาลเจ้าด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ ได้เสด็จเมื่อวันพุธที่ 8 กันยายน 2519

งานสมโภชฉลองเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว จะมีขึ้นในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนอ้ายตามจันทรคติของจีนทุกปี คือหลังวันตรุษจีน 14 วัน ซึ่งจะตรงกับวันเพ็ญเดือนสามตามจันทรคติของไทย

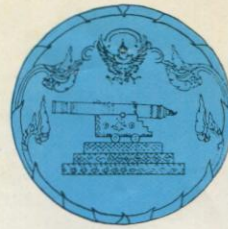

พิธีลุยน้ำ

พิธีลุยไฟ

งานสมโภชนี้จะทำกันอย่างมโหฬารมาก พิธีเริ่มตั้งแต่ 6 โมงเช้า มีการอัญเชิญเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวและองค์พระต่าง ๆ ออกแห่ไปรอบเมือง มี**พิธีลุยน้ำ** ข้ามแม่น้ำปัตตานี และ **ลุยไฟ** หน้าศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว(ศาลเจ้าเล่งจูเกียง) ซึ่งเป็นพิธีที่ยิ่งใหญ่และน่าสนใจมาก

ในงานสมโภชนี้ จะมีประชาชนจากจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาร่วมชมจำนวนหลายหมื่นคนในแต่ละปี

งานสมโภชน์เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ตราประจำจังหวัดปัตตานี คือ ปืนพญาตานีซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุด

นโยบายจังหวัดปัตตานี

โดย นายวิโรจน์ ราชรักษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

ลดอาชญากรรม ทำการพัฒนา สร้างศรัทธามวลชน

นโยบายปี 2529

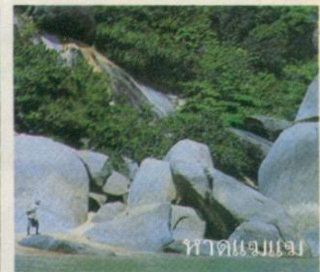
เศรษฐกิจนำ การเมืองตาม การทหารสนับสนุน

นโยบายปี 2530

นกเขา

หอยแครง

น้ำตกทรายขาว

หาดแฆแฆ

ลูกหยียะรัง

หาดตะโละกาโป

ของดีเมืองปัตตานี

บูดูสะอาด หาดทรายสวย รวยน้ำตก นกเสียงดี

ลูกหยีอร่อย หอยแครงสด